

Hoogheemraadschap van
Schieland en de Krimpenerwaard

Maasboulevard 123
Postbus 4059
3006 AB Rotterdam
T. 010 45 37 200
F. 010 41 30 694

Natuurvriendelijke oevers Rotteboezem en Rottemeren

Projectplan Waterwet

Kenmerk 2015.02854

Status Definitief
Versie 1.0

Rotterdam, 21 april 2015

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling	1
1.3	Projectlocatie	2
1.4	Leeswijzer	4
2	Projectbeschrijving	6
2.1	Voorgenomen ingreep	6
2.1.1	Streefbeeld	6
2.1.2	Locatie A	8
2.1.3	Locatie B	10
2.1.4	Locatie C, D en E	10
2.2	Wijze van uitvoering	11
3	Wet- en regelgeving	12
3.1	In stand houden van kaden en dijken	12
3.2	Voorkomen van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste	12
3.3	Beschermen van de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem	12
3.4	In stand houden van de scheep- en recreatievaartfunctie	13
3.5	Vervullen van maatschappelijke functies door het watersysteem	13
4	Effecten op de omgeving	15
5	Ruimtelijke en omgevingsprocedures	17
5.1	Bestemmingsplan	17
5.2	Noodzakelijke vergunningen en besluiten	17
6	Procedure	19
	Geraadpleegde literatuur	20

Afbeeldingen en tabellen

Afbeelding 1: De viersprong in de Rotte	3
Afbeelding 2: Locaties aanleg van natuurvriendelijke oevers met prioriteit van uitvoering	4
Afbeelding 4: Overzicht Pekland (uit bijlage 1)	9
Afbeelding 5: Aangepaste bootsteiger (uit bijlage 3)	10
Afbeelding 6: Principeprofiel Vooroever met palenrij en wiepen (uit bijlage 2)	10
Afbeelding 7: Principeprofiel Vooroever met boomstammen (uit bijlage 2)	11
Tabel 1: Na te streven plantengemeenschappen in de oevers van grote wateren	7
Tabel 2: Na te streven plantengemeenschappen binnen de ondiepere delen van de oevers langs de Rotte	8

Bijlagen

Bijlage 1	Ligging locaties
Bijlage 2	Principeprofielen
Bijlage 3	Details steigers
Bijlage 4	Profielen locatie C, D en E
Bijlage 5	Profielen locatie B
Bijlage 6	Profielen locatie A

1 Inleiding

Het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) is voornemens om in de Rotteboezem natuurvriendelijke oevers aan te leggen. Conform artikel 5.4, lid 1 van de Waterwet dient hiervoor een projectplan opgesteld te worden, dat wordt vastgesteld door het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap. In deze inleiding van het projectplan wordt ingegaan op de aanleiding en doelstelling van dit voornemen. Daarnaast worden de projectlocaties kort geïntroduceerd.

1.1 Aanleiding

Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard heeft in zijn Waterbeheerplan 2010-2015 verschillende maatregelen opgenomen die binnen het beheersgebied uitgevoerd dienen te worden om te voldoen aan de vereisten vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Onderdeel van deze maatregelen vormt het realiseren van oevervegetatie en natuurvriendelijke oevers langs diverse watergangen. Deze maatregelen zijn nodig om het zogenaamde GEP "Goed Ecologisch Potentieel" van de watergangen te bereiken: begroeiing kan zich beter ontwikkelen, wat de waterkwaliteit en de diversiteit in planten- en diersoorten – en daarmee de ecologische kwaliteit – van de Rotte ten goede komt.

In de KRW is aangegeven, dat in het waterlichaam NL39_09 Rottemeren en NL_01 Rotteboezem oevervegetatie ontwikkeld dient te worden. Momenteel is de ecologische toestand van dit waterlichaam ontoereikend. Aanleg van de natuurvriendelijke oevers dient hier verandering in te brengen. Na onderzoek is gebleken dat 2 hectare oevervegetatie ontwikkeld kan worden rekening houdend met maatschappelijke belangen. De helft hiervan dient voor het einde van 2015 te worden aangelegd, het overige deel voor het einde van 2021.

1.2 Doelstelling

Zoals in de voorgaande paragraaf is aangegeven, vormt het ontwikkelen van oevervegetatie een maatregel ten behoeve van het bereiken van het GEP voor de waterlichamen NL39_09 Rottemeren en NL_01 Rotteboezem in het kader van de Kaderrichtlijn Water.

Voor de Kaderrichtlijn Water is het streven een waterkwaliteit te verkrijgen die een GEP heeft. Het GEP voor de Rotteboezem is afgeleid van de maatlat voor M14 (ondiepe gebufferde plassen) en het GEP voor de Rottemeren van de maatlat voor M27 (matig grote ondiepe laagveenplassen). Dit GEP wordt bepaald door de samenstelling en dichtheid (abundantie) van algen, water- en oeverplanten (macrofyten), waterorganismen (macrofauna) en vissen. De huidige ecologische toestand van de Rotteboezem en de Rottemeren wordt op basis van metingen beoordeeld als ontoereikend (voor met name macrofyten).

De score van de KRW verbetert als er een grotere dichtheid van water- en oeverplanten is en als meerdere soorten planten aanwezig zijn. Voor de KRW wordt uitgegaan van een begroeiing van 60 tot 80% van het begroeibaar areaal (dat is de oppervlakte waar plantengroei mogelijk is) voor oevervegetatie in M14 en M27 wateren. In de detailanalyse is voor de Rottemeren uitgegaan van een begroeiing over een oppervlakte van ongeveer 10% tot 25% van de breedte van de Rottemeren (grotendeels meer dan 300 meter). Als doelstelling voor de KRW-maatregel in de Rotteboezem en in de Rottemeren is uitgegaan van het haalbaar zijn van een bedekkingspercentage van 5% oevervegetatie.

Het hoogheemraadschap heeft onderzocht waar de natuurvriendelijke oevers gerealiseerd kunnen worden. Uit dit onderzoek is gebleken, dat circa 2 hectare oevervegetatie ontwikkeld kan worden op een maatschappelijk aanvaardbare wijze (zie §3.5).

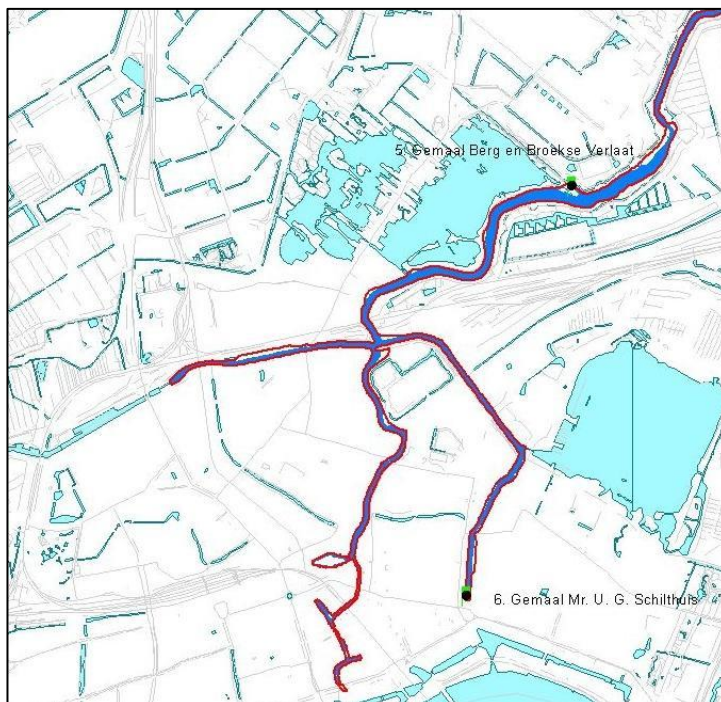
In onderhavig project wordt 2 hectare natuurvriendelijke oever aangelegd ter bevordering van de ecologische kwaliteit van de waterlichamen NL39_09 Rottemeren en NL_01 Rotteboezem.

1.3 Projectlocatie

De waterlichamen NL39_09 Rottemeren en NL_01 Rotteboezem bevinden zich binnen de gemeenten Lansingerland, Zuidplas en Rotterdam. De Rotte is een boezem die wordt gebruikt om water naar de omliggende polders aan te voeren via inlaten en overtollig water uit te slaan (via gemaal Schilthuis) op de Nieuwe Maas. De Rotte heeft derhalve een belangrijke functie voor de aan- en afvoer van water. Daarnaast heeft de Rotte een recreatieve functie voor het varen met boten, vissen, zwemmen, schaatsen en natuurbeleving. Een deel van de Rotte is (recreatief) vaarwater: vanaf de Bergsluis op het Noorderkanaal tot de Viersprong, en op de Rotte tot aan de Hennipsloot (Zevenhuizer Verlaat). Op deze wijze is het voor gemotoriseerde pleziervaart mogelijk om vanaf de Schie (Bergsluis) via de Ringvaart (Snelle Sluis) de Hollandsche IJssel te bereiken (en vice versa) en vanaf de Ringvaart via de Hennipsloot en de Rotte naar de Viersprong in de Rotte te varen.

De boezemwateren van het Rottesysteem hebben een totale lengte van ruim 22 km en een oppervlak van circa 180 hectare. Het systeem bestaat uit vier takken, die samenkomen in de Viersprong te Rotterdam (zie figuur 1).

- de Rotte (van Moerkapelle naar de Viersprong in het zuiden);
- de Binnenrotte (vanaf de Viersprong zuidwaarts, door het centrum van Rotterdam);
- het Toevoer kanaal (vanaf de Nieuwe Maas/gemaal Schilthuis naar de Viersprong in het noorden);
- het Noorderkanaal (vanaf de Schie/Bergsluis naar de Viersprong in het oosten).

Afbeelding 1: De viersprong in de Rotte

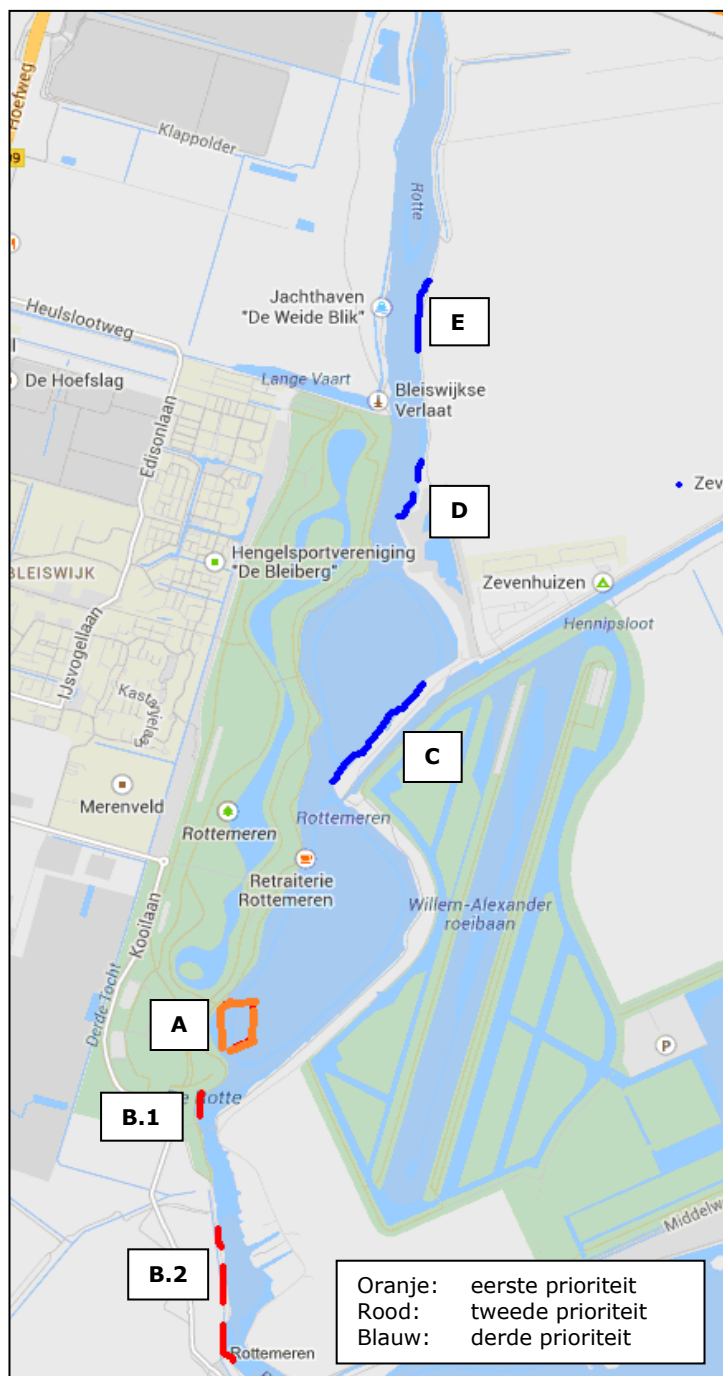
De Rotte stroomt – van noord naar zuid gezien – door de gemeenten Lansingerland (Bleiswijk, Bergschenhoek), Zuidplas (Zevenhuizen-Moerkapelle) en Rotterdam.

Binnen de waterkering van de Rotte bevindt zich zogenaamd boezemland, bestaande uit 10 afzonderlijke gebieden. Dit boezemland heeft watergangen die in open verbinding staan met de Rotte. De boezemlanden hebben een totaal oppervlak van circa 20 hectare.

De Rotteboezem ten zuiden van de Rottemeren is vrijwel over de gehele lengte 35 tot 40 meter breed, op enkele plaatsen is de Rotteboezem 60 meter breed en er zijn twee plekken waar de Rotteboezem respectievelijk 90 en 150 meter breed is. Tussen de Rottemeren en de Rijksweg A12 en ten noorden van de Rijksweg A12 is de Rotteboezem ongeveer 120 meter breed. Het noordelijkste deel, ten noorden van de Holvoeterbrug, is 20 meter breed. De Rottemeren zijn in het zuidelijk deel maximaal 460 meter breed. In het noordelijk deel zijn de Rottemeren maximaal 560 meter breed.

De projectlocatie omvat de onderstaande gedeelten van het waterlichaam (zie afbeelding 2):

- Pekland (locatie A in afbeelding 2);
- De westelijke oever van de Rotte tegenover de Bonk (locatie B.1 en B.2 in afbeelding 2);
- De oostelijke oever van de Rotte ter hoogte van de Hennipsloot (locatie C in afbeelding 2);
- De oostelijke oever van de Rotte ten Noorden van het Korenmolengat (locatie D in afbeelding 2);
- De oostelijke oever van de Rotte ten Noorden van de Bleiswijkse Verlaat (locatie E in afbeelding 2).

Afbeelding 2: Locaties aanleg van natuurvriendelijke oevers met prioriteit van uitvoering

1.4 Leeswijzer

Het projectplan Waterwet bevat de volgende onderdelen:

- Hoofdstuk 2: Projectbeschrijving. Aangegeven wordt wat het project inhoudt en op welke wijze uitvoering van het project plaatsvindt.
- Hoofdstuk 3: Wet- en regelgeving. Het project wordt getoetst aan de Waterwet.
- Hoofdstuk 4: Effecten op de omgeving. Nagegaan wordt of het project kan leiden tot negatieve effecten op de omgeving, dan wel op belanghebbenden.

- Hoofdstuk 5: Ruimtelijke en omgevingsprocedures. Het hoofdstuk geeft inzicht in de planologische inpassing van het project en de (eventueel) benodigde vergunningen.
- Hoofdstuk 6: Procedure. Afgesloten wordt, met een omschrijving van de procedure die het project in het kader van de Waterwet dient te doorlopen. Daarbij is tevens de contactpersoon van Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard voor het project aangegeven.

2 Projectbeschrijving

Overeenkomstig artikel 5.4 lid 2 van de Waterwet bevat het projectplan een beschrijving van het project en de wijze waarop het zal worden uitgevoerd. De eventuele negatieve effecten op de omgeving en de te treffen voorzorgsmaatregelen hierbij, zijn beschreven in hoofdstuk 4.

2.1 Voorgenomen ingreep

Op verschillende locaties in de Rotteboezem worden natuurvriendelijke oevers gerealiseerd. Uitgangspunt hierbij is dat de Rottekaden in stand blijven. De natuurvriendelijke oevers zullen daarom gerealiseerd worden door in het waterlichaam een lichte vooroever constructie aan te brengen waarachter een verondieping wordt gemaakt. Voor de locaties langs de oevers van de Rotte (B, C, D en E) is de maximale breedte van de oeverzone 8 tot 10 meter zodat het onderhoud vanaf de oever kan worden uitgevoerd door een kraan met een lange arm. Omdat een lichte vooroever constructie maar tot een maximale diepte van 1,50 meter kan worden geplaatst, wordt de breedte van de natuurvriendelijke oever bepaald door het onderwaterprofiel van de Rotte. Dit verschilt per locatie.

Voor Pekland (locatie A) is aan de oostzijde een zwaardere vooroever constructie in de vorm van een damwand noodzakelijk, omdat het water vlak bij de oever van Pekland dieper is dan 1,50 meter. Aan de westzijde wordt een lichte vooroever constructie aangebracht. Omdat bij Pekland de natuurvriendelijke oevers alleen vanuit het water onderhouden kunnen worden, wordt de natuurvriendelijke oever hier tientallen meters breed. Hierdoor kan de ontwikkeling van de oevervegetatie geleidelijk op een natuurlijke wijze plaats vinden en kan op termijn het onderhoud met een truxor (amfibievoertuig) worden uitgevoerd.

Bij Pekland (locatie A) is met name aan de oostzijde sprake van afslag van het eiland waardoor grote pollen richting het gemaal Schilthuis drijven. Om verdere afkalving te voorkomen heeft de ontwikkeling van oevervegetatie bij locatie A prioriteit boven de andere locaties. Bij locatie B.1 en B.2 is sprake van afslag van de oevers waardoor deze locaties de tweede prioriteit hebben. De locaties C, D en E hebben de derde prioriteit. In afbeelding 2 zijn de projectlocaties en bijbehorende prioriteit weergegeven.

In bijlage 1 zijn de locaties weergegeven. Hierbij geldt dat locatie A overeenkomt met locatie 14. Locatie B.1 is locatie 17 en B.2 is locatie 18, 19 en 21. Locatie C is locatie 8, D is locatie 5 en E is locatie 4. De overige locaties die worden genoemd in de bijlagen (locatie 2, 9, 10 en 11) maken geen onderdeel uit van onderhavige maatregel.

2.1.1 Streefbeeld

Een natuurvriendelijke oever kenmerkt zich door een geleidelijke overgang van water naar land met daarin een zone met oeverplanten die vrijwel permanent onder water staat. Deze zone kent een bedekking van circa 50%, wat betekent dat tussen de vegetatie nog voldoende ruimte is voor vissen en andere waterdieren om in te leven en te schuilen. Voor de Rotte is het streefbeeld dat bij voorkeur 10 tot 25% van de breedte van de Rottemeren begroeid is met oeverplanten. Voor de Rotteboezem is dit 10 tot 20%.

Voor de bredere oevervegetaties rondom Pekland wordt gestreefd naar een waterrietvegetatie afgewisseld met ondiepe plekken met een meer gevarieerde vegetatie. De plantengemeenschappen en bijbehorende plantensoorten waarnaar

wordt gestreefd, zijn aangeduid in tabel 1 en 2. Voor de oeervervegetaties van de relatief smalle oevertzones die binnen het waterlichaam van de Rotteboezem tot ontwikkeling dienen te komen, wordt gestreefd naar een gevarieerde vegetatie met plantensoorten uit tabel 2.

Tabel 1: Na te streven plantengemeenschappen in de oevers van grote wateren

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Plantengemeenschap: Mattenbies en Riet (natte oevertgedeelte)	
Grote egelskop	Sparganium erectum
Grote watereppe	Sium latifolium
Grote waterweegbree	Alisma plantago-aquatica
Holpijp	Equisetum fluviatilis
Moerasvergeet-mij-nietje	Myosotis palustris
Liesgras	Glyceria maxima
<i>Kleine watereppe</i>	<i>Berula erecta</i>
Mattenbies	Schoenoplectus lacustris
<i>Riet</i>	<i>Phragmites australis</i>
<i>Waterzuring</i>	<i>Rumex hydrolapathum</i>
<i>Kleine lisdodde</i>	<i>Typha angustifolia</i>
Plantengemeenschap: Mattenbies en Riet (op of boven de waterlijn)	
Gele waterkers	Rorippa amphibia
Moeraswalstro	Galium palustre
Watermunt	Mentha aquatica
NB de cursief gedrukte soorten behoren tot de rietvegetatie.	

Tabel 2: Na te streven plantengemeenschappen binnen de ondiepere delen van de oevers langs de Rotte

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Plantengemeenschap: Egelskop en pijlkruid (natte oevergedeelte)	
Fioringras	Agrostis stolonifera
Grote egelskop	Sparganium erectum
Grote waterreppe	Sium latifolium
Grote waterweegbree	Alisma plantago-aquatica
Holpijp	Equisetum fluviatilis
Kleine egelskop	Sparganium emersum
Kleine waterreppe	Berula erecta
Mannagras	Glyceria fluitans
Moerasvergeet-mij-nietje	Myosotis palustris
Pijlkruid	Sagittaria sagittifolia
Pijptorkruid	Oenanthe fistulosa
Veenwortel	Polygonum amphibium
Watertorkruid	Oenanthe aquatica
Zwanenbloem	Butomus umbellatus
Plantengemeenschap: Watertorkruid (op of boven de waterlijn)	
Gele waterkers	Rorippa amphibia
Moeraswalstro	Galium palustre
Watermunt	Mentha aquatica

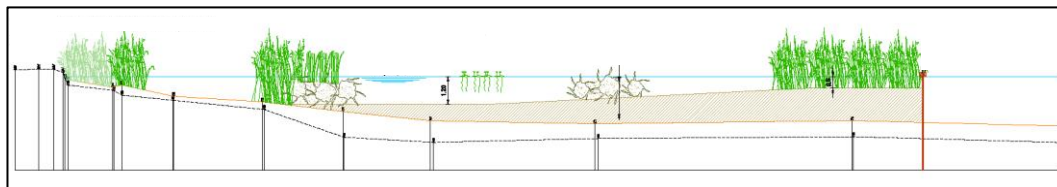
Gezien de ligging van het waterlichaam in landelijk gebied en de breedte van het waterlichaam is er in de natuurvriendelijke oever meer ruimte voor rietontwikkeling dan bij waterlichamen in stedelijk gebied. Rondom Pekland wordt nadrukkelijk ook een zone van waterriet nagestreefd. Waterrietvegetaties zijn vrij zeldzaam en bieden een leefomgeving aan vissen en watervogels.

2.1.2 Locatie A

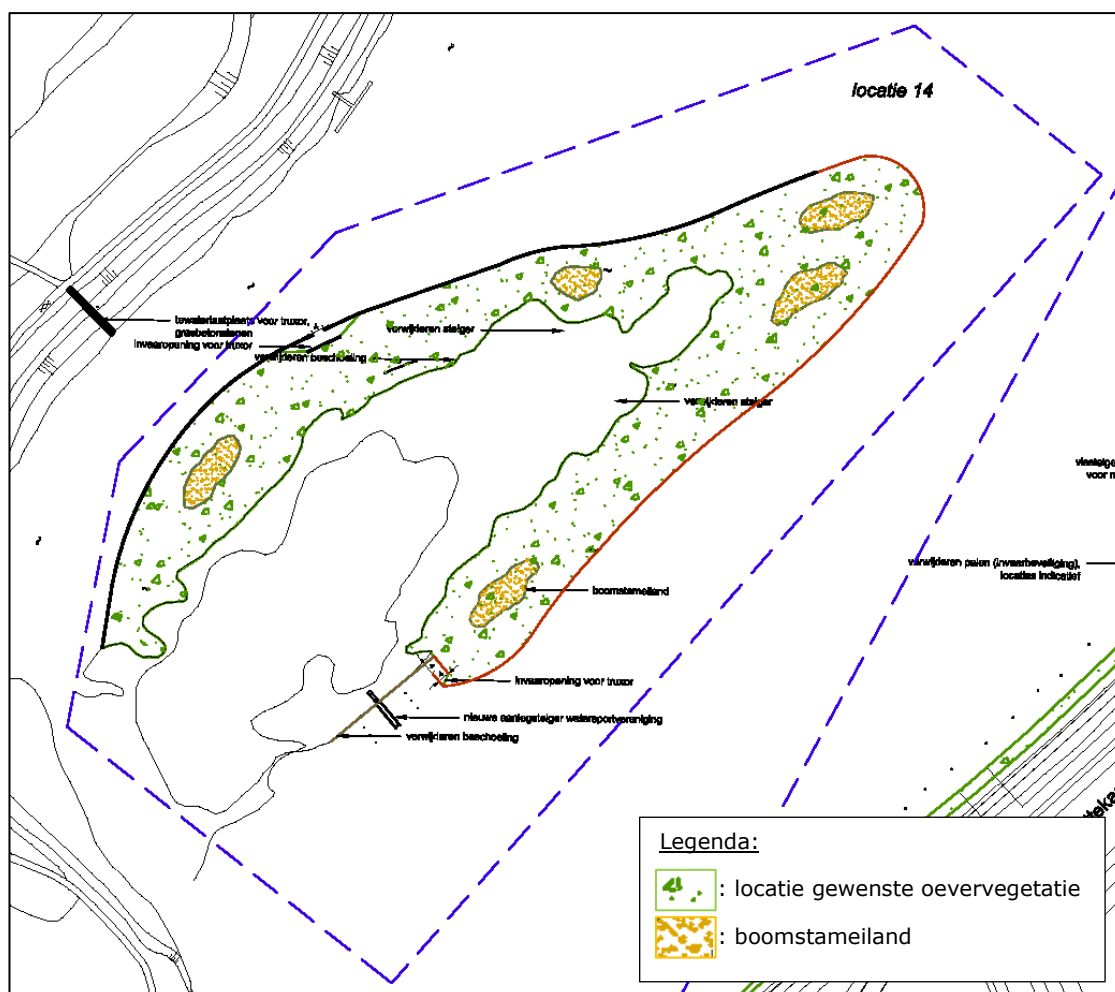
Rondom Pekland (locatie 14 in het schetsontwerp) is op dit moment met name aan de oostzijde van het eiland sprake van afslag van het eiland waarbij afgeslagen materiaal richting gemaal Schilthuis drijft en zich daar ophoopt. Aan de oostzijde van het eiland wordt het water binnen enkele meters 2 tot 3 meter diep. Daardoor is hier een vooroever in de vorm van een damwand opgenomen in het schetsontwerp (zie principeprofiel in afbeelding 3 en bijlage 2). Achter deze vooroever is een vrij brede zone opgenomen waarachter oevervegetatie zich kan ontwikkelen. Deze oevervegetatie zal op termijn (ingeschat wordt na circa 10 jaar) onderhoud vragen. Rondom Pekland is onderhoud alleen mogelijk met een truxor omdat deze locatie over land niet te bereiken is. Om dit onderhoud goed te kunnen uitvoeren, krijgt de oeverzone een plaats waar de truxor naar binnen kan en wordt er een plek gemaakt waar de truxor in en uit het water kan.

Aan de westzijde is de Rotte ondieper (1,20 tot 1,80 meter diep) zodat hier een vooroever zonder damwand kan worden geplaatst. Ook hier is een brede oeverzone voorzien zodat op termijn het onderhoud met een truxor goed kan worden uitgevoerd. Voor de westzijde is het principe profiel uit afbeelding 6 of 7 van toepassing. In afbeelding 4 wordt een overzicht van de locatie Pekland gegeven.

Totaal kan er dan rond Pekland 1,1 ha oevervegetatie ontwikkeld worden. Rondom Pekland blijft dan een zone van 12 tot 25 meter breed beschikbaar om rondom het eiland te schaatsen en te varen met kleine bootjes. In plaats van de aanwezige vergunde bootsteiger wordt een nieuwe bootsteiger aangelegd volgens het schetsontwerp uit afbeelding 5.

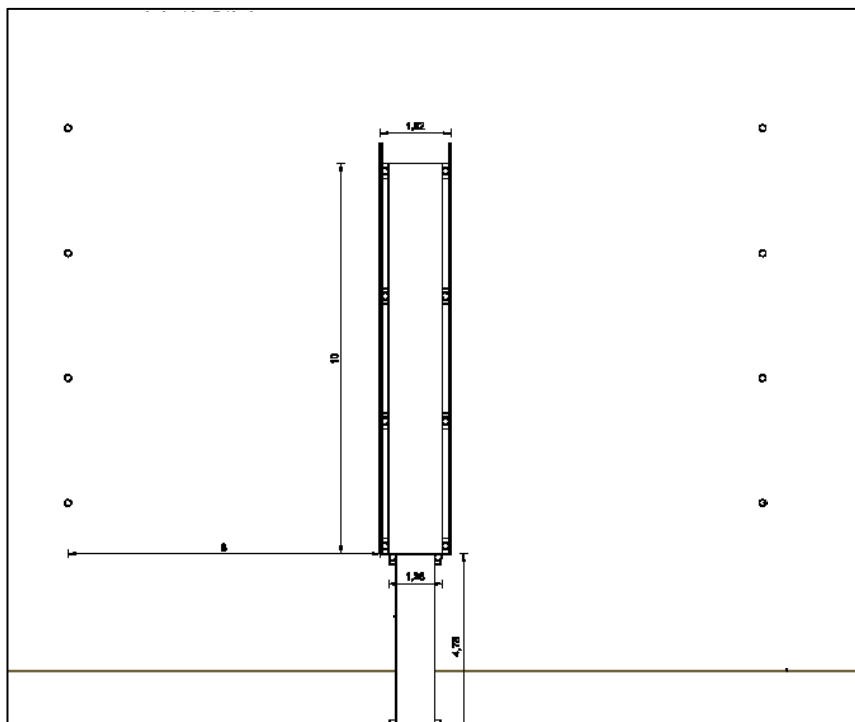

Afbeelding 3: Principeprofiel Oostzijde Pekland (uit bijlage 2)

Afbeelding 4: Overzicht Pekland (uit bijlage 1)

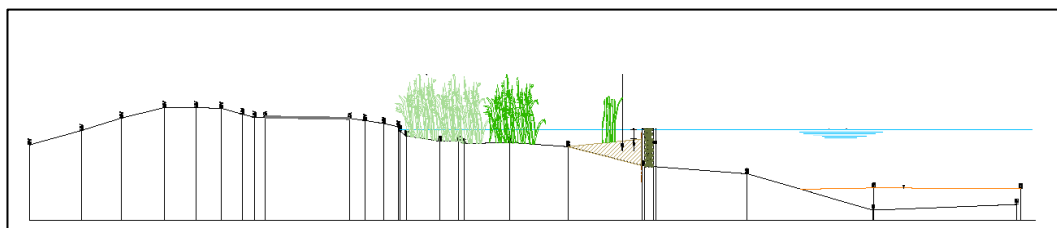
De specifieke detailprofielen van het schetsontwerp zijn in bijlage 6 opgenomen.

Afbeelding 5: Aangepaste bootsteiger (uit bijlage 3)

2.1.3 Locatie B

Bij de westelijke oever van de Rotte tegenover de Bonk is op dit moment sprake van een aantal plaatsen waar over een langere lengte geen oevervegetatie aanwezig is en waar enige afslag van het talud optreedt. Het gaat om de locaties tussen hmp 41,0 en 41,6 en 42,0 en 42,1 (locatie 17, 18, 19 en 21 in het schetsontwerp). Hier is een oeverzone van circa 8 meter breed mogelijk achter een vooroever (zie het principeprofiel in afbeelding 6 en 7). Hiermee worden tevens de oever en de kade beschermd.

Afbeelding 6: Principeprofiel Vooroever met palenrij en wiepen (uit bijlage 2)

De specifieke detailprofielen van het schetsontwerp zijn in bijlage 5 opgenomen.

2.1.4 Locatie C, D en E

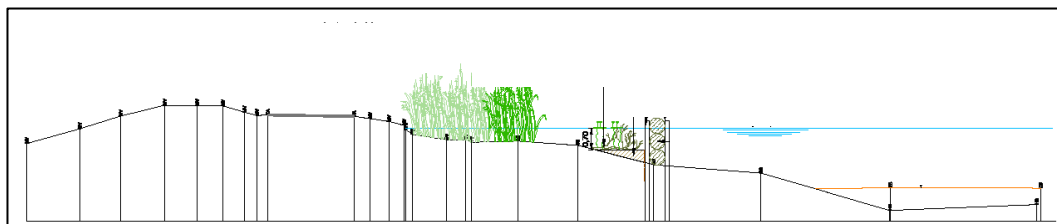
Locatie C (locatie 8 in het schetsontwerp) ligt aan de zuidkant van het noordelijke Rottemeer ten noorden van de Hennipsloot. Hier is het mogelijk om een oevervegetatie van 5 tot 8 meter breed achter een vooroever te ontwikkelen. De aanwezige bootsteigers kunnen als bootsteiger blijven functioneren, omdat deze verder dan 8 meter uit de oever liggen. Op deze locatie kan circa 0,4 hectare oevervegetatie ontwikkeld worden.

Locatie D (locatie 5 in het schetsontwerp) ligt ten noorden van het Koornmolengat. Hier is het mogelijk om een oevervegetatie van 4 tot 6 meter

breed achter een vooroever te ontwikkelen. De aanwezige bootsteiger kan als bootsteiger blijven functioneren. Op deze locatie kan circa 0,3 hectare oeevervegetatie ontwikkeld worden.

Locatie E (locatie 4 in het schetsontwerp) ligt ten zuiden van de molenviergang. Hier is het mogelijk om een oeevervegetatie van 4 tot 7 meter breed achter een vooroever te ontwikkelen. Op deze locatie kan circa 0,2 ha oeevervegetatie ontwikkeld worden.

Voor locatie C, D en E wordt het principeprofiel uit afbeelding 6 of 7 toegepast.

Afbeelding 7: Principeprofiel Vooroever met boomstammen (uit bijlage 2)

De specifieke detailprofielen van het schetsontwerp zijn in bijlage 4 opgenomen.

2.2 Wijze van uitvoering

De uitvoeringswijze wordt gedeeltelijk vrij gelaten ter bepaling van de uitvoerende partij. Dat betekent dat de uitvoerende partij randvoorwaarden worden opgelegd ten aanzien van de te realiseren lengte en oppervlakte natuurvriendelijke oever, het toe te passen principeprofiel voor de oevers en het uiteindelijk te bereiken streefbeeld. Binnen deze randvoorwaarden staat het de uitvoerende partij vrij de aanlegwijze te kiezen. Ook staat het de uitvoerder vrij om, binnen de beschikbare ruimte, het opgelegde minimale ambitieniveau te verhogen. Randvoorwaarde is dat de natuurvriendelijke oevers uiterlijk eind 2015 zijn aangelegd.

Bij keuze van de uitvoerende partij zal enerzijds de opgegeven prijs voor de werkzaamheden een rol spelen, anderzijds speelt de voorgestelde aanpak een belangrijke rol. Deze zal worden beoordeeld op onder andere de volgende aspecten:

- Uitvoeringswijze en -duur.
- Communicatie met de omgeving.
- Risicobeheersing.

Door deze wijze van selectie van de uitvoerder, kan worden gewaarborgd dat de natuurvriendelijke oevers op een kwalitatief hoogwaardige wijze worden gerealiseerd.

De definitieve uitvoeringswijze (technische uitvoering, planning, werkvolgorde, werkwijze, etc.) wordt door de uitvoerende partij vastgelegd in een Uitvoeringsplan. Dit Uitvoeringsplan wordt door HHSK als opdrachtgever getoetst, voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering. Tevens zijn ingrijpmaatregelen vastgelegd, wanneer het streefbeeld dreigt niet te worden gehaald.

3 Wet- en regelgeving

De Waterwet, van belang voor het onderhavige project, richt zich op het bereiken van een vierledig doel:

- Het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste.
- Het in stand houden van kaden en dijken.
- Het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen.
- Het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen.
- Het in stand houden van de scheep- en recreatievaartfunctie.

De voorgenomen realisatie van de natuurvriendelijke oevers langs delen van de waterlichamen NL39_09 Rottemeren en NL_01 Rotteboezem wordt aan deze vier doelstellingen getoetst.

3.1 In stand houden van kaden en dijken

Randvoorwaarde voor de aanleg van de natuurvriendelijke oevers is dat de Rottekaden in stand blijven. Er worden alleen water inwaarts natuurvriendelijke oevers aangelegd. Het aanleggen van water inwaartse natuurvriendelijke oevers levert een bijdrage aan het in stand houden van de kaden. Op plaatsen waar oevervegetatie aanwezig is, zullen de kaden minder afslaan. Er zijn op dit moment een aantal locaties waar sprake is van afslag van en/of nabij de kaden. Deze locaties hebben een hogere prioriteit gekregen. Met aanleg van de natuurvriendelijke oevers wordt de afslag hersteld en tegengegaan.

De voorgenomen maatregelen dragen bij aan het in stand houden van de kaden.

3.2 Voorkomen van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

Randvoorwaarde voor de aanleg van de natuurvriendelijke oevers is dat deze niet mogen leiden tot wateroverlast of verminderde afvoer in de Binnenwegsepolder, Polder De Wilde Veenen (inclusief de Polder 140 Morgen), Tweemanspolder, Polder Bleiswijk, de Eendragtspolder, Polder Prins Alexander, Hillegersberg, Schiebroek, polder Berg en Broek en delen van het centrum van Rotterdam. Bij de keuze van de trajecten voor herinrichting heeft dit dan ook een rol gespeeld. Daar waar onvoldoende ruimte is voor de realisatie van de water inwaartse oeveraanpassing, zijn dergelijke locaties afgevalen. Hierdoor blijft het profiel van de Rotte overal breed genoeg om de waterafvoerfunctie te waarborgen. Het bestaande afvoerprofiel blijft in stand.

De voorgenomen maatregelen leiden niet tot wateroverlast of verminderde waterafvoer.

3.3 Beschermen van de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem

De aanleg van de natuurvriendelijke oevers houdt rechtstreeks verband met de doelstelling vanuit de Kaderrichtlijn Water voor het bereiken van het Goed Ecologisch Potentieel van de watergangen.

Ontwikkeling van natuurlijke vegetatie op de oevers heeft een positieve uitwerking op de ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater. De natuurvriendelijke oevers bieden een diversiteit aan groeiplaatsen door de

gecreëerde gradiënten in vochtbeschikbaarheid. Water-, moeras- en oeverplanten kunnen hier tot ontwikkeling komen. De natuurvriendelijke oever vormt vervolgens voor diverse diersoorten een geschikt leefgebied. Gedacht kan worden aan onder andere vissen, macrofauna, amfibieën, libellen en vogels.

3.4 In stand houden van de scheep- en recreatievaartfunctie

Randvoorwaarde voor de aanleg van de natuurvriendelijke oevers is dat de scheep- en recreatievaartfunctie in stand blijft.

Voor de scheepvaartfunctie is een minimale diepte van 1,5 meter nodig. Ingevolge het vaarwegbeleid van de Provincie Zuid-Holland moet het mogelijk zijn van de Hennipsloot naar de viersprong in het zuiden te varen. Het benodigde doorstroomprofiel voor aan- en afvoer van het water is ook toereikend voor de vaarwegfunctie.

Voor de recreatievaartfunctie zijn alle bestaande bootsteigers meegenomen in het plan en deze blijven toegankelijk voor boten door op die plaats de breedte van de oevervegetatie aan te passen of geen natuurvriendelijke oever aan te leggen.

De oevervegetatie blijft, met uitzondering van Pekland, achter de reeds aanwezige palen (die circa 8 meter uit de kant staan). Achter deze palen kunnen geen boten komen.

Door verlenging van Pekland wordt de vaarruimte over een beperkte breedte met 10% verminderd. Het gaat om een verlenging van ongeveer 60 meter met een oppervlak van circa 0,75 hectare. In relatie tot de beschikbare ruimte op de Rottemeren, wordt deze plaatselijke vermindering van de vaarruimte aanvaardbaar geacht.

Ter hoogte van het Koornmolengat blijft de minimale doorvaartruimte behouden en wordt geen uitbreiding van oevervegetatie mogelijk gemaakt.

De voorgenomen maatregelen leiden niet tot beperking van de scheep- en recreatievaartfunctie.

3.5 Vervullen van maatschappelijke functies door het watersysteem

De Rotte heeft diverse maatschappelijke functies. Onderstaand zal per functie worden aangegeven hoe de belangen van de diverse functies zijn meegenomen in het project.

Het recreatieschap Groenservice Zuid-Holland (GZH) behartigt de belangen van de recreanten en geeft aan dat het mogelijk moet blijven rondom het Pekland te varen en te schaatsen. Verder dienen de bootsteigers en vissteigers toegankelijk te blijven.

Zwemwaterfunctie

De zwemwaterfunctie is beperkt tot een klein deel van de Rottemeren. Op deze locatie wordt geen natuurvriendelijke oever aangelegd. De zwemwaterfunctie vormt geen beperking voor de ontwikkeling van oevervegetatie.

Hengelsport en beroepsvisserij

In de Rotte zijn een aantal hengelsportverenigingen actief en heeft een beroepsvisser het visrecht. De beroepsvisser is niet actief op de Rotte en ziet geen belemmeringen voor de ontwikkeling van oevervegetatie.

De hengelsporters zien ook geen belemmeringen voor de ontwikkeling van oevervegetatie, mits zij toegang houden tot het water. Op plaatsen waar (vergunde) vissteigers aanwezig zijn, worden deze verlengd en verbreed indien deze vallen binnen een locatie waar natuurvriendelijke oevers worden ontwikkeld.

Recreatieschaatsers

In de winter wordt de Rotte tijdens vorstperiodes gebruikt om te schaatsen. Er worden diverse toertochten uitgezet. Voor de ijsclubs is het van belang dat er rond Pekland kan worden geschaatst. Zij hebben daarvoor een minimale breedte van 10 meter nodig. Dit is meegenomen in het plan.

Natuurwaarden

Natuurorganisaties zien meerwaarde in het ontwikkelen van extra oevervegetatie in de Rotte, ter versterking van de bestaande natuur in het Koornmolengat. Daar broeden nu Woudaapjes, die vooral behoefte hebben aan waterriet. Bij de ontwikkeling van oevervegetatie rondom Pekland is waterriet het streefbeeld. Op Pekland komt bovendien de beschermde zeggenkorfslak voor die alleen voorkomt op moeraszeggenvegetaties.

Ten noorden van het Koornmolengat wordt ook een natuurvriendelijke oever aangelegd.

Uitbreiding van de oevervegetatie op de verschillende locaties draagt bij aan de bestaande natuurwaarden en zorgt voor een aantrekkelijker beeld van de Rotte.

Muskusrattenvangers

De muskusrattenvangers geven aan dat een brede oeverzone rond Pekland gewenst is. Muskusratten houden over het algemeen niet van brede rietzones en de muskusratten hoeven hier dan niet meer bejaagd te worden. Voor de overige locaties geldt dat de bestaande buizen voor de muskusrattenvangst op plaatsen liggen waar geen oevervegetatie wordt aangelegd.

Pachters

Het Pekland wordt gepacht door Watersportvereniging Schieland. Zij gebruiken het eiland om boten aan te leggen en gezamenlijk te barbecueën op het eiland. Ook voeren zij het onderhoud uit op het eiland. Watersportvereniging Schieland heeft één vergunde aanlegsteiger en heeft op drie plaatsen de oever vrij gemaakt om boten aan te kunnen leggen. Dit zijn onvergunde aanlegplaatsen.

In overleg met de Watersportvereniging is in het plan één nieuwe bootsteiger opgenomen die volstaat om het eiland op dezelfde manier te blijven gebruiken en te kunnen onderhouden.

Recreatieve veerpont

In de gemeenten Zuidplas en Lansingerland liggen aanlegsteigers voor de recreatieve veerpont. Door de gemeente Zuidplas is aangegeven dat de aanlegsteigers aan weerszijden 40 meter vrij moet blijven van oevervegetatie. Hier wordt in het project aan voldaan.

Op basis van het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de voorgenomen maatregelen niet leiden tot beperking van de maatschappelijke functies.

4 Effecten op de omgeving

Bij de selectie en inrichting van de trajecten in de waterlichamen NL39_09 Rottemeren en NL_01 Rotteboezem die voor realisatie van natuurvriendelijke oevers in aanmerking komen, is zoveel mogelijk rekening gehouden met het voorkómen van negatieve effecten op de omgeving. De volgende aspecten hebben een rol gespeeld bij deze selectie:

- Alleen oevertrajecten en wateren die in eigendom zijn van het hoogheemraadschap, dan wel de gemeente of het recreatieschap GZH, komen in aanmerking voor herinrichting.
- Alle aanwezige (vis- en boot-)steigers blijven functioneel doordat zij ongewijzigd blijven, dan wel zodanig worden aangepast dat zij voor de functie bruikbaar blijven.
- Er is rekening gehouden met de zwemwaterfunctie door op deze plaats geen natuurvriendelijke oever aan te leggen.
- Het blijft mogelijk om rond Pekland te schaatsen en te varen met kleine bootjes.
- Er is geen sprake van aantasting van archeologische waarden of bomen omdat de natuurvriendelijke oever in het water wordt aangelegd en er geen gronden worden vergraven.
- Er wordt rekening gehouden met kabels en leidingen in de directe omgeving, zodat geen beschadigingen optreden. Ter plaatse van de aanleg zelf zijn geen kabels en leidingen aanwezig.
- Flora- en faunaonderzoek (Waardenburg, 2013) heeft uitgewezen dat de werkzaamheden geen negatieve effecten zullen hebben op de beschermde rivierdonderpad en de kleine modderkruiper indien er voldoende vervangend habitat voor deze soorten wordt gemaakt. In het ontwerp is dit meegenomen in de vorm van boomstobben, stammen, takkenbossen en nieuwe oevervegetatie.

Tijdens de werkzaamheden zal echter enige overlast voor de omgeving niet geheel te voorkomen zijn. Deze wordt zoveel mogelijk beperkt.

Bij de werkzaamheden zullen graafmachines en vrachtauto's ingezet moeten worden, wat enige geluidsoverlast met zich mee brengt. Hierbij zal worden gewerkt binnen de wettelijk geldende bepalingen.

Aan- en afvoer van materialen en machines kan plaatsvinden via de openbare weg en/of eigendommen van de gemeente, het recreatieschap GZH en het hoogheemraadschap, zodat betreding van privégronden niet noodzakelijk is. Bij inzet van machines onder de waterlijn, wordt voorkomen dat vervuilende stoffen (bijvoorbeeld olie) in het water terecht kunnen komen. Gedacht kan worden aan de toepassing van olieschermen. Bij selectie van de uitvoerende partij vormt het voorkomen van negatieve effecten op de omgeving een van de beoordelingspunten.

De geplande werkzaamheden hebben naar verwachting geen financiële schade tot gevolg die de uitvoering in de weg staat. De werkzaamheden vinden, zoals al aangegeven, plaats op grondeigendom van de gemeente, het hoogheemraadschap en het recreatieschap GZH, waarbij onderlinge afstemming plaatsvindt. Er is rekening gehouden met de belangen van recreanten. Met name ook bij de aanleg c.q. uitvoering van de natuurvriendelijke oevers. Daarnaast heeft afstemming plaatsgevonden met de muskusrattenvangers in dit deel van het beheersgebied

van het hoogheemraadschap. Mogelijke raakvlakken met ander projecten zijn afgestemd binnen het hoogheemraadschap, met de gemeente en met GZH.

Bij eventueel financieel nadeel dat onverhoopt ontstaat als gevolg van uitvoering van het project zoals beschreven in dit projectplan, kan een benadeelde beroep doen op artikel 7.14 van de Waterwet. Dit artikel bepaalt, dat aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheerschade lijdt of zal lijden, op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding wordt toegekend, voor zover de schade redelijkerwijs niet of niet geheel ter zijnen laste behoort te zijn en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende op andere wijze is verzekerd. Het verzoek tot vergoeding van de schade dient een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding te bevatten. Op verzoeken om schadevergoeding is tevens de Nadeelcompensatieregeling van Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard van toepassing.

Het informeren van belanghebbenden wordt vastgelegd in een communicatieplan. Tevens zal met gemeenten en grondeigenaren worden afgestemd voor zover noodzakelijk.

5 Ruimtelijke en omgevingsprocedures

Dit hoofdstuk behandelt de planologische inpassing van het project en de benodigde vergunningen en besluiten.

5.1 Bestemmingsplan

De in te richten locatie A heeft volgens het vigerend bestemmingsplan Eendragtpolder (BPZVH008older, vastgesteld, 2005) de bestemming 'water'. Het aanleggen van een natuurvriendelijke oever achter een vooroever past binnen deze bestemming. Een bestemmingsplanwijziging is voor de realisatie van de natuurvriendelijke oevers niet noodzakelijk

De in te richten locatie B.1 heeft volgens het vigerend bestemmingsplan Recreatiegebied Bleiswijkse zoom (vastgesteld, 2005) de bestemming 'hoofdwatergang' en volgens het nieuwe bestemmingsplan Recreatiegebied Bleiswijkse zoom (ontwerp, 2014) de bestemming 'water' en de dubbelbestemming 'waarde'. Het aanleggen van een natuurvriendelijke oever achter een vooroever past binnen deze bestemming. Ingevolge de dubbelbestemming 'waarde' is mogelijk een omgevingsvergunning alsmede een archeologisch onderzoek noodzakelijk voor de aanleg van de vooroever in het geval de palen van de vooroever dieper dan 0,5 meter beneden het maaiveld komen. Een bestemmingsplanwijziging is voor de realisatie van de natuurvriendelijke oevers niet noodzakelijk

De in te richten locatie B.2 heeft volgens het vigerend bestemmingsplan Hoge en Lage Bergse bos (vastgesteld, 2013) de bestemming 'water' en de dubbelbestemmingen 'waterstaat' en 'waarde' alsmede 'vrijwaringszones DVOR/DME en luchtvaart'. Het aanleggen van een natuurvriendelijke oever achter een vooroever past binnen deze bestemming. Ingevolge de dubbelbestemming 'waarde' is mogelijk een omgevingsvergunning alsmede een archeologisch onderzoek noodzakelijk voor de aanleg van de vooroever in het geval de palen van de vooroever dieper dan 0,5 meter beneden het maaiveld komen. Een bestemmingsplanwijziging is voor de realisatie van de natuurvriendelijke oevers niet noodzakelijk.

De in te richten locaties C, D en E hebben volgens het vigerend bestemmingsplan BpTweemanspolder en polder De Wilde Veenen (vastgesteld, 2013) de bestemming 'water'. Het aanleggen van een natuurvriendelijke oever achter een vooroever past binnen deze bestemming. Een bestemmingsplanwijziging is voor de realisatie van de natuurvriendelijke oevers niet noodzakelijk

5.2 Noodzakelijke vergunningen en besluiten

Uit de regels zoals geldend binnen de bestemmingsplannen Hoge en Lage Bergse bos, Eendragtpolder, Bleiswijkse zoom en Tweemanspolder en polder De Wilde Veenen blijkt niet duidelijk of voor de aanleg van de natuurvriendelijke oevers langs het waterlichaam Polder Bleiswijk een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde, of voor werkzaamheden moet worden aangevraagd. Dit dient te worden afgestemd met de gemeenten Lansingerland en Zuidplas.

Het is niet noodzakelijk om ten behoeve van de aanleg van de natuurvriendelijke oevers bomen te kappen.

De wijziging van de oevers, en daarmee van de afmetingen van de watergangen, dient te worden vastgelegd in de legger van het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard. Hier vindt immers de juridische verankering plaats van de ligging, vorm, afmeting en constructie van watergangen, waterkeringen en kunstwerken. De legger bepaalt de wederzijdse verplichtingen die het hoogheemraadschap en de burgers hebben ten aanzien van de instandhouding van de waterstaatswerken.

Voor uitvoering van de werkzaamheden is weliswaar een ontheffing van de Keur noodzakelijk, omdat aanpassingen aan het profiel van de watergangen worden gedaan. Voor eigen werkzaamheden van het hoogheemraadschap waarvoor een projectplan in het kader van de Waterwet wordt opgesteld, bestaat echter vrijstelling van de ontheffingsplicht (Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard, 2009b). Het projectplan en de hierbij te doorlopen procedures waarborgen de rechtsbescherming van derden.

Er is sprake van kabels en leidingen die over en/of onder de Rotte doorgaan. Er is in principe rekening gehouden met de aanwezigheid van deze kabels en leidingen bij het opstellen van het schetsontwerp. Door de aannemer zal een KLIC melding moeten worden gedaan om de actuele situatie te bepalen.

Voor het verondiepen van de Rotte ter plaatse van de te ontwikkelen oevervegetaties zal materiaal als bagger, grond en zand worden ingebracht. De kwaliteit van dit materiaal dient te voldoen aan alle kwaliteitseisen voor schone grond en in het geval van bagger mag er alleen gebruik worden gemaakt van bagger uit de Rotte zelf.

Door het project ontstaan meer diverse en omvangrijke oeverzones langs de Rotte, hetgeen een positief effect heeft op de kwaliteit en de omvang van het biotoop van de meeste beschermde soorten die in en om de Rotte leven. Er verdwijnt wel habitat van de rivierdonderpad en de kleine modderkruiper, hetgeen in strijd is met artikel 11 van de Flora- en faunawet betekent. Het verlies aan bestaand habitat van de rivierdonderpad in de vorm van stortsteen wordt gecompenseerd door het aanbrengen van vervangend habitat in de vorm van boomstobben, stammen en takkenbossen. Dankzij de aanleg van nieuwe oevers ontstaat voldoende vervangend habitat voor de kleine modderkruiper. In het rapport "Maatregelen voor rivierdonderpad bij aanleg vooroevers langs de Rotte" zijn maatregelen beschreven om nadelige effecten op de gunstige staat van instandhouding van de lokale populaties te voorkomen. De ingreep valt onder de werkzaamheden die binnen de gedragscode voor waterschappen beschreven worden. Rivierdonderpad en kleine modderkruiper zijn soorten van tabel 2, die vallen onder de gedragscode. Het aanvragen van een ontheffing voor het verdwijnen van het oorspronkelijke habitat is daarom niet nodig.

Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht conform Flora- en faunawet en de Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen.

De locaties B.1 en B.2 liggen in een zone waarin archeologische waarden verwacht worden. Mogelijk is archeologisch onderzoek noodzakelijk om de gevolgen van het inbrengen van de palen van de vooroever in kaart te brengen.

6 Procedure

Het ontwerp projectplan is gedurende zes weken ter inzage gelegd. Tijdens deze periode zijn geen zienswijzen ingebracht tegen het ontwerp projectplan bij het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard.

Beroep na vaststelling

Na vaststelling van het projectplan door het Dagelijks Bestuur van het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard kunnen degenen die een zienswijze hebben ingediend, binnen zes weken nadat het projectplan op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt beroep instellen bij de rechtbank. Beroep kan niet worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijze heeft ingediend tegen het ontwerp projectplan.

Op de vaststelling van een projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbenden in het beroepschrift moeten aangeven welke beroepsgronden zij aanvoeren tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Belanghebbenden wordt verzocht in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Het beroepschrift dient minimaal de volgende gegevens te bevatten: naam en adres van de indiener, dagtekening, omschrijving van het projectplan waartegen beroep wordt ingesteld en de gronden van beroep. Het beroepschrift dient te zijn ondertekend en moet in tweevoud worden ingediend bij de Rechtbank Rotterdam, Sector Bestuursrecht (Postbus 50951, 3007 BM Rotterdam). Ook is het mogelijk om digitaal beroep aan te tekenen, via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. De precieze voorwaarden voor het digitaal aantekenen van beroep zijn op deze website aangegeven.

Voorlopige voorziening

Het aantekenen van beroep op een projectplan kent geen schorsende werking: het projectplan treedt direct na vaststelling in werking, ongeacht eventueel aangetekend beroep. Het is derhalve mogelijk een voorlopige voorziening aan te vragen. Een dergelijk verzoek moet worden gericht aan de president van de Rechtbank Rotterdam, op het hierboven vermelde adres. Een voorlopige voorziening kan slechts worden aangevraagd, wanneer tevens beroep wordt ingesteld.

Bij aantekening van beroep en/of het verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening, dient een afschrift hiervan te worden toegestuurd aan het college van dijkgraaf en hoogheemraden van Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard.

Contactpersoon projectplan

Als contactpersoon voor het project NVO Rotte, en daarmee voor het onderhavige projectplan, treedt mevrouw L. Koedoot op vanuit het Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard.

Geraadpleegde literatuur

Boddeke, 2013. Maatregelen voor rivierdonderpad bij aanleg vooroevers langs de Rotte. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard, 2009a. Waterbeheerplan 2010-2015 'Goed voor elkaar'. Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard, Rotterdam.

Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard, 2009b. Toelichting op de Keur Schieland en de Krimpenerwaard. Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard, Rotterdam.

Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard, 2013. Onderzoek ontwikkelen oevervegetatie in de Rotte en/of Rottemeren, KRW maatregel IN18. Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard, Rotterdam.

Memo Uitgangspunten oeverontwerp, 2012, Bureau Waardenburg, Culemborg.

Schetsontwerpprofielen, 2013, Bureau Waardenburg, Culemborg.

Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard, 2015. Programma van eisen natuurvriendelijke oevers. Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard, Rotterdam.

Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard, 2012c. Streefbeeld KRW NVO-locaties. Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard, Rotterdam.

Geraadpleegde wetten en beleidsstukken:

- Kaderrichtlijn Water.
- Waterwet.
- Keur en legger, Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard.
- Bestemmingsplan Hoge en Lage Bergse bos (vastgesteld, 2013).
- Bestemmingsplan Recreatiegebied Bleiswijkse zoom (vastgesteld, 2005).
- Bestemmingsplan Recreatiegebied Bleiswijkse zoom (ontwerp, 2014).
- Bestemmingsplan Eendragtspolder (vastgesteld, 2005).
- Bestemmingsplan Tweemanspolder en polder de Wilde Veenen (vastgesteld, 2013).